

ILMIY-METODIK ELEKTRON JURNAL
НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЙ ЭЛЕКТРОННЫЙ ЖУРНАЛ
SCIENTIFIC-METHODOLOGICAL ELECTRONIC JOURNAL

Til va adabiyot.uz

«Til va adabiyot – Преподавание языка и литературе – Language and literature teaching» (e-mail: tilvaadabiyotuz@gmail.com) <https://oak.uz/pages/4802>

2023-yil. 13-son

8-DEKABR

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
KONSTITUTSIYASI KUNI

Maxliyo To'raqulova. Tazkiranavislik an'anasi va taraqqiyot tamoyillari.....	73
Dilshod Rajabov, To'xtamurod Rajabov. She'riyatda ko'chmalarning yuzaga kelish usullari, xususiyatlari va badiiylanish ko'rinishlari.....	75
Marjona Xayrullayeva. Buxoro viloyat Vobkent tumandagi joy nomlari asosida shakllangan toponimlarning paydo bo'lishi.....	77
Ibratbek Qurbanov. Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktorlarining kasbiy kompetentligini shakllantirishning dolzarb muammolari va yechimlari.....	80
Gulshan Musulmonova. "Zarbulmasali Sidqiy" asari qo'lyozmasi haqida.....	83
Berdibek Yusupov. Adabiy ta'lim jarayonida o'quvchilarning ijtimoiy-madaniy kompetensiyasini shakllantirish texnologiyasi.....	85
Nigora Ruziyeva. Isajon Sulton romanlarida qo'llanilgan metaforaning leksik xususiyatlari.....	88
Maftuna Nurboyeva. Tilshunoslikda frazeologiya va uning tasnifiga oid tadqiqotlar tahlili.....	90
Hasan Gafforov. Gender in modern linguistics.....	93
Sitora Xasanova. Exploring linguoculturology: language, culture, and the concept of a cultural concept.....	95
Damira Suvonova. The investigation of taste adjectives in linguistics.....	97
Kakhramon Kuralov. Content and language integrated learning (clil) for future specialists in the field of natural sciences.....	99
Кодиржон Мўйдинов. Фразеологизмы - одна из лингвистических единиц лексикона судебной речи.....	101

TAHLIL

Yo'ldosh Rahmatov. So'z ko'rki - maqol.....	103
Azamat Atayev. O'zbek tilidagi ayrim arabiy o'zlashmalarning etimologiyasiga doir.....	105
Latofat Tashmuhamedova. O'quv-uslubiy adabiyotlar tahlili.....	107
To'ra Toshmuhammad Zarif. Hofiz Xorazmiy asarlarining matniy tadqiqi.....	109
Xurshida Ro'ziyeva. Abdulla Oripov asarlarida leksik sinonimlar.....	110
Moxichehra Muxammadiyeva. Gulxaniyning "Zarbulmasal" asaridagi qush obrazlari.....	113
Dilruxjon Abdilakimov. Cho'lpon ijodi zamondosh munaqqidlar nigohida.....	115
Dilshod Xursanov. Omon Matjon she'riyatida esxatologik motivlar badiiyati.....	118
Nargiza Pazlitdinova. Alisher Navoiyning mulamma' san'atiga asoslangan g'azali.....	120
Sapura Ne'matova, Akbar Jumanov. Bobur g'azallarida go'zallik talqini.....	123
Jahongir Turdiyev. "Lison ut-tayr" asarida me'roj tavsifi.....	126
Munira Akbarova. G'ayriodatiy birikmalar professor Nizomiddin Mahmudovning ilmiy qarashlarida.....	128

METODIK TAVSIYA

B.Xusniddinova. Bo'lajak logoped mutaxassislarning kasbiy madaniyatini rivojlantirish.....	131
Nigora Umarova. O'zbek tili ta'limida savol o'quv topshirig'ining ahamiyati.....	133
Madina Alimova. Til o'rgatishda qo'llaniladigan metodlar haqida.....	136
Dilnura Avezova. Esse - o'quvchilarning kommunikativ kompetentligini rivojlantiruvchi vosita.....	139
Oysuluv Musurmonkulova. Adabiy ta'limda o'quvchilarning ijtimoiy kompetensiyasini rivojlantirish usullari.....	142
Nazarov Vahobjon. Multimedia va raqamli texnologiyalarning chet tili o'qitish jarayoniga tatbiq etishning zaruriyati.....	145
Shaxnoza Muxtarova. Ona tilini rus tili fani bilan bog'liqlikda o'qitishning o'ziga xos xususiyatlari.....	148
Surayyo Muqumova. Ona tilini o'qitishda ta'lim tamoyillararo integratsiya.....	150
Gulruh Bozorova, Maysara Eshniyazova. Zahiriddin Muhammad Bobur hayoti va ijodini o'rganishda interaktiv metodlardan foydalanish.....	152
S.Yuldasheva, S. Najiyeva. Didaktik jarayonida talabalar ijodkorligini rivojlantirish.....	156
Marxabo Hakimova. Tarbiyada qadriyat va ma'naviyatning o'rni va ahamiyati.....	158
Sh.Nizamova, Shaxnoza Ibrohimova. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida yozma nutq kamchiliklarini bartaraf etish yo'llari.....	159
Nodira Zikrova. The role of innovative technologies in the development of methodical training of teachers in general secondary educational institutions.....	162
Madina Dalieva. Term and its specific semantic characteristics.....	165
Shaxlo Maxkamova. Approaches and methods of teaching english grammar.....	168
Фарида Умарова. Методическая разработка на тему «Праздники. Как поздравить с чем-нибудь?».....	171

TILSHUNOSLIK

Shaxnoza Djurayeva. Axloqiy qadriyatlarni ifodalovchi birliklar.....	176
To'lqin Mardiyev. O'zbek badiiy asarlarida vatan konseptining lingvomadaniy tahlil.....	177
Baxodir Suyunov. Tashqi tibbiy lakunalar.....	179
Oydin Nurullayeva. Parallel korpuslarda frazeologik birliklarning ifodalanishi.....	183
Sunnat Abdunabiyev. Arab tilshunosligida atamashunoslik.....	185
Mahbuba Qobilova. Izoqli lug'atlarda sotsial ma'noli leksemalarning semantikasi.....	189

MULOHAZA

Suxrob Saitov. O.Henry ijodi va milliy adabiy jarayoni.....	191
Saxatmurot Xurramov. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida boshqaruv mahorati muammolari.....	192

KICHIK TADQIQOT

Hulkar Jo'raqulova. Qoraqalpoq va o'zbek tilidagi frazemalarning qiyosiy tahlili.....	194
Muxlisa Sobirova. O'zbek ismlarining sotsiallingvistik xususiyatlari.....	195

GULXANIYNING "ZARBULMASAL" ASARIDAGI QUSH OBRAZLARI

Annotatsiya: mazkur maqolada adabiyotda ko'p uchraydigan ramziy qush obrazlari o'rganilgan. Gulxaniyning "Zarbulmasal" asarida tasvirlangan qushlar obrazi tahlil qilingan. Asarning adabiyotda tutgan o'rnini va o'ziga xosliklari ochib berilgan.

Kalit so'zlar: *adabiyot, ramz, feodal psixologiya, qushlar, majoz.*

Annotation: In this article, mystical and symbolic bird characters which were often noticated in were studied. Birds, which eas symbolic character in the "Zarbulmasal" of Gulxaniy was analysed. The role of the play in literature and it's features were explained in this article.

Keywords: *literature, symbol, bird, myf, feodal psychology, trope.*

Аннотация: в данной статье рассматриваются символические изображения птиц, часто встречающиеся в литературе. Анализируется образ птиц, изображенный в произведении Гульхани «Зарбулмасал». Раскрывается роль и особенности произведения в литературе.

Ключевые слова: *литература, символ, феодальная психология, птицы, метафора.*

O'zbek mumtoz adabiyotining yirik namoyandalaridan biri Muhammad Sharif Gulxaniyning hayotiga nazar soladigan bo'lsak, uning ijodida turli xil janrlarni uchratishimiz mumkin. Gulxaniy XIII asrning so'nggi choragi va XIX asrning birinchi yarmida Qo'qon adabiy muhitiga o'zining munosib hissasini qo'shgan. Amir Umarxon hukmronligi vaqtida Gulxaniy saroyda ijod qilgan. Gulxaniy haqidagi ayrim ma'lumotlar Fazliy Namangoniyning "Majmuat ush-shuaro" tazkirasida uchraydi.[1.38bet] Shuningdek, ushbu tazkirada Gulxaniy asarlariga bir necha o'rin ajratilgan. Uning har bir asari adabiyotimiz tarixida muhim o'rin tutadi. Xususan, "Zarbulmasal" asari zarbulmasal janrining yorqin namunasi hisoblanadi. Zarbulmasal – maqol, matal va ramzli hikoya asosida yaratilgan ta'limiy hikoyalar. Zarbulmasalda majoziy ma'no, kinoya, ramz yetakchi vosita sifatida qo'llaniladi.

"Kalila va Dimna", "Marzbonnoma", "Sindbodnoma", "Qobusnoma", Sa'diy Sheroziyning "Guliston"i, Muhammad Ali Habaliyning "Jome uttamsil" asari zarbulmasalga misol bo'la oladi. Gulxaniy va Rojiyning "Zarbulmasal" asarlari zarbulmasalning mukammal namunalarini hisoblanadi. Xususan, Gulxaniy ushbu asari orqali XVIII – XIX asrlardagi Qo'qon xonligi feodal jamiyatning hukmron sinflarining yaramas urf-odatlarini fosh qilgan. Asarda 400 ga yaqin xalq maqollari, Gulxaniyning o'zi yaratgan maqolsimon hikmatli so'zlar, sajlar, masal va rivoyatlar to'plangan. Ushbu asar o'zining ijtimoiy qimmatini bilan alohida ajralib turadi. Umarxon davridagi fisq-fujurlar, munofiqliklar, xon va uni o'rab olgan arkoni davlat tayanchlari tomonidan xalq boshiga keltirilgan qora kunlar Gulxaniydek hassos shoirning saroy ahliga bo'lgan munosabatini o'zgartirib yubordi. Chunki, u mehnatkash xalqning og'ir hayotini o'z ko'zi bilan ko'rди, saroy bazmlari, keti uzilmas mayparastliklar xalqni talash hisobiga bo'lishini payqadi. Natijada

Gulxaniyning saroy ahliga nisbatan nafrat hissi ortib bordi. Ammo bularning barchasini ochiq shaklda ifoda etishning iloji yo'qligi sababli "Zarbulmasal" majoziy asarini yozishga kirishdi. U asarda majoziy Yapaloqqush, Boyog'li, Ko'rqush, Ko'lankir sulton, Hudhud, Sho'ranul, Malik shohim, Kordon obrazlari orqali saroy amaldorlarining xulq-atvor va xususiyatlarini ochib bergan. Asar voqeasi "Farg'ona iqlimida" joylashgan "eski bir shahristonda" ro'y beradi. Gulxaniy qushlarning murakkab munosabatlari orqali o'z davri ijtimoiy hayotining tanqidiy manzarasini yaratgan. U asarda Boyog'li va Yapaloqqushlarning quda bo'lish voqeasini keltiradi. Bu ikki quda to'y bahonasi bilan butun mamlakatni xonavayron qiladi. Bahs va tortishuvlardan so'ng qiz tarafga beriladigan qalin miqdori ming chordevor deb belgilanadi.

– *Ko'rki burunduq kishining qo'lida,*

Bu kishining ko'zlar o'z yo'lida,

Menda agar zarra kabi ixtiyor

Bo'lsa edi, bo'lmas edim zeri bor[2. 26-bet].

Aynan ushbu o'rinda yozuvchi oddiy xalqning ayanchli ahvolini ularning o'z e'klari o'zlarining qo'lida emasligini aytib o'tgan. Saroy ahli-a'yonlari esa faqat o'z manfaatlarini o'ylaganligi, ular uchun xalqning ahvoli qiziq emasligi juda ta'sirli ochib berilgan. Ushbu jarayonda esa yuqorida ta'kidlangan qushlar faol ishtirok etishadi. Xususan, Boyo'g'li obraziga to'xtaladigan bo'lsak, u Islomdan oldin johiliya davrida "Boyo'g'li bexosiyat qush, u qo'ngan joy xarobaga aylanadi" degan botil tushuncha mavjud bo'lgan. Islom dinida esa har bir jonzotlarning muqaddas ekanligi ta'kidlanadi. "Yerda sudralib yuradigan har bir jonivor, osmonda qanot qoqayotgan har bir qush xuddi sizlar kabi (Bizning qo'l ostimizdagi) jamoalardandir" (An'om, 38). Gulxaniy Boyo'g'li obrazi orqali xalqning ahvolini og'irlashtirgan, tekinxo'rlikka moyil bo'lgan feodallarni tasvirlagan. Mol dunyo ko'zini ko'r qilgan Boyog'li

hatto o'z qizini pulga almashtiradi. Aynan ushbu holatni Gulxaniy yashagan davrda juda ko'p kuzatish mumkin edi. Yosh qizlarni majburlab, o'zlaridan ancha katta amaldorlarga turmushga berish, ularning guldek taqdirini xazon qilish odat tusiga aylangan edi. Shuningdek jamiyatning taraqqiy etishi, xalq manfaati xonni va hatto saroy amaldorlarini ham umuman qiziqtirmagan. Bu holatlarning barchasi Gulxaniyga juda qattiq ta'sir qiladi va majoziy qush obrazlari orqali ushbu jarayonni tasvirlaydi. Yapaloqqushning qizi Gunashbonu asarda quyidagicha ta'riflanadi:

*Orazidin shamsu qamardur xijil,
So'zlaridin shahdu shakar munfail,
Hosili umri erdi ul boyni,
Oti Gunashbonu o'shal oyni* [2. 30-bet].

Yapaloqqush obrazi orqali esa pastkash, ayyor, rahmsiz inson obrazlari ochib berilgan. U Ko'rqushni sovchi qilib Boyog'li xonadoniga jo'natadi. Ko'rqush og'lini otini so'raganda "O'g'limning muborak oti Kulonkir sultondir" deb javob beradi. Shunda Ko'rqush quyidagicha javob beradi: "Kulonkir ot qo'ymoq sening haddingmu? Bu ot – Humo, Uqob, Qarchig'ay, Bahrin, Lochin, Itolgu qushlarning salotinidurlar, alarga munosib ot turur" [2. 31-bet]. Ko'rinib turibdiki, Yapaloqqush og'lini ismini qo'yishda ham nafs amriga beriladi. Kulonkir sulton ham o'z o'rnida xasis, farosatsiz obraz sifatida tasvirlangan. Negaki, Ko'rqush uning oldiga borganida qolgan oshdan suzadi.

*Karam na erdi baxillik so'zin deding, e shoh
Oz oshni berguncha mundin ziyod o'tu olov* [2. 45-bet].

Shunda ham qo'ygan oshini o'zi yeb qo'yadi. Asarda Yapaloqqushning do'sti qarg'a obrazi ham kiritilgan bo'lib, u "o'z ishiga pishiq xaromzodan terror og'ri mishiq, harif ayyor, solor davlatmandlar asnofida mumsiki beor, har murda ustida tayyor, beshini mustahiqqa berib, o'n beshini qo'ynig'a urg'an" deb tasvirlanadi. Shuningdek, "Devonu lug'atit turk" asarida ham qarg'a obrazi hayot tirikchiliklariga dosh bera olmaydigan, yengil-yelpi hayot kechirgan, ochko'z, birovning haqiga ko'z olaytiradigan odamlarning obrazi sifatida tasvirlangan.

*Qarg'a qali bilsa, sunin ol buz soqar,
Avchi yashib tuzoq taba menga baqar.
Och ham tashna bo'lgan qarg'a muzni buzar
Parvo qilmay tuzoq sari tumshuq cho'zar* [2. 34-bet].

Jumladan, "Qutadg'ubilig" da xalqning xursandchiligi qushlar obrazi misolida umumlashtiradi. Jumladan, asarda turli xil nomdagi va turli xil ko'rinishdagi qushlar – g'oz, o'rdak, oqqush, qilquyruq, turna, kaklik, bulbul, qoraqarg'a kabilar insonlarning xulq-atvorini ochib berish uchun qo'llaniladi. Ya'ni Bug'roxonning shoh bo'lib kelishini qushlar o'zida yo'q quvonch bilan kutib olishadi. Lekin bunday xursandchilik qoraqarg'aga negadir yoqmaydi. U "tumshug'ini ko'pirtirib qag'illaydi", "uning ovozi yoqimsizroq", "dod solib yig'layotgan

qizning ovozi" ga o'xshaydi.

Ular qush unin tuzdi undar eshin,
Siliq qiz oqir-teg konul bermishin
Unin utti kaklik kuldr qatg'ura
Qizil ag'zi qan-teg qashi qap-qara.
Qara chumg'uq utti suta tumshuqi
Uni og'bag'u qiz uni-teg taqi [3. 75-bet].

Asarda Qoraqarg'a Bug'roxonning shoh bo'lishin uning adolat bilan siyosat yuritishini xohlamaydigan ya'ni yangi adolatli bekning dushmanlari sifatida tasvirlanadi.

Qarg'a – qadimiy, sirli va murakkab obraz bo'lib dunyo xalqlari folklor namunalarida yer, yerost osmon, quyosh, suv bilan bog'liq qarashlarda uchrayd Afsonalarda aytilishicha, Nuh payg'ambar to'fonning 4 kuni kema darchasini ochib quruq yer xabarini keltiris uchun avval qarg'ani, keyin kabutarni uchirib yuborad Qarg'aning mas'uliyatsizligi va xiyonatidan farqli hold kabutar ikkinchi marta uchurib yuborilganida quruq yer xabarini zaytun navdasini keltirish orqali ma'lum qiladi. Shundan so'ng kabutar tinchlik, osoyishtalik, pokli ramziga aylanadi va qarama-qarshi obraz sifatida adabiyotda qo'llanila boshlanadi. Bunga misol qili "Zarbulmasal" asaridagi "Kabutar va Zog" masalir olishimiz mumkin. Masalda qarg'aning o'z nafsig yengilishi uni halokatga boshlaydi. Ushbu masald keltirilgan qarg'a obrazi orqali Gulxaniy o'z nafs yo'lid hech narsadan qaytmaydigan ochko'z kimsalarnin yuzini ochib beradi. Bu yerda nafs deganda faqat yeyish va ichish emas, insonlardagi barcha salbi fazilatlar nazarda tutiladi. Ya'ni yolg'onchilik, g'iyba hasad, o'g'rilik kabi illatlarni misol qilib keltirishimi mumkin. Xususan, uning rangini qora bo'lish sababla turli xil afsona va rivoyatlarda keltiriladi. Shuningdek donishmand qarg'a Appalonga uning sevim ilohasining xiyonatini aytib berganda Appalon qayg'u botib, uni qora rangga kiritadi. Miflarda qarg'a rostgo' va jonkuyar sifatlariga ega ijobiy qahramon dey tasvirlansada, rangining qoraligi ma'lum bir ramziylikk ega, ya'ni mazkur lavhada qora rang qayg'u, motar alam timsoli bo'lib, Appolon ruhiyating ramziy ifodasid. Qur'oni Karimning Moida surasida Qobil va Hob qissasi keltirilgan. Ular ikkovlari qurbonlik qilishganda Hobilning qurbonligi qabul qilinib, Qobilniki qabul qilinmaydi. Bundan g'azablangan Qobil ukasi Hobil o'ldiradi. Shunday qilib, yer yuzidagi ilk jinoyat inson o'ldirish, qotillik bo'lib, Odam alayhissalomnin shu ikki o'g'illari o'rtasida sodir bo'ldi. Bu jinoyatg Iblisning vasvasasi, hasad, gina, adovat saba bo'lgan edi. Keyin Qobil qilgan ishiga nadomat qilib endi nima qilsam ekan deb o'tirganda, Alloh taolo ung ukasini qanday dafn etishni o'rgatishi uchun qarg'ar yuboradi. Ushbu voqea ham "Qisasi Rabg'uziy asarida keltirilgan bo'lib, quyidagicha ta'riflanad "Qobil Hobilni o'lturmishda yigirma yashar erdi, qus qurtlar Hobilni o'g'radi. Qobil Hobilni bir qopg'a suqu

orqasiga ko'turub yurur erdilar. Anchada tengri farmoni birla ikki qarg'a keldi, bir-biri bilan urushdilar, bir-birini o'lturdi. Tirik qolgan qarg'a tumshig'i bilan yerni qazdi, ul o'luk qarg'ani ko'mdi. Qobil ani ko'rди, aytur: "Maning qarg'achalik choqlig' aqlim yo'q ermish", teb o'kindi". (Q.R.,30-bet)

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, qushlar obrazi orqali XI-XIX asrlarda badiiy adabiyotda jamiyatdagi nochorliklar, feodal psixologiya, ijtimoiy qatlam doirasidagi munosabatlar tasvirlanadi. Qush obrazlari muayyan bir toifa kishilarining yashirin aloqa vositasi bo'lib, ijtimoiy-siyosiy jarayonlar haqida ma'lumot bergan. Qarg'a – nafs, ikkiyuzlamachilik, kabutar – tinchlik, osoyishtalik, poklik ramzi sifatida adabiyotimizda foydalanib kelinmoqda. Bu maqolamiz orqali biz juda ko'p tarmoq jurnallar orqali ishlarga amal qilishimiz kerakligini tushunib yetamiz.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Badiiy adabiyot va tasavvuf timsollari. – Toshkent: 2010. 39-bet.
2. Gulxaniy. Zarbulmasal va g'azallar. – Toshkent: 1960. 23-bet.
3. Mahmud Qoshg'ariy. Devonu lug'atit turk. – Toshkent: 1984. 401-bet.
4. Ўзбек тилининг изоҳли луғати. Беш жилдлик, 3-жилд. – Тошкент: "Ўзбекистон миллий энциклопедияси" Давлат илмий нашриёти. 2006.

Dilruxjon ABDILAKIMOV,
O'zMU tayanch doktoranti

CHO'L PON IJODI ZAMONDOSH MUNAQQIDLAR NIGOHIDA

Abdulhamid Sulaymon o'g'li Cho'lpon ijodi doim ham adabiyot ahlining e'tibor markazida bo'lgan. Uning yangicha poetik obrazlar, hech bir ijodkorni takrorlamaydigan ohorli talqinlar, yoniq milliy ruh bilan sug'orilgan she'riyati nazm osmonida tong yulduzi yanglig' charaqlagani, buyulduz shu'lasi o'sha davrning barcha shoir-u adiblarini birday hayratga solgani sir emas. Biroq shoir ijodiga bo'lgan munosabat e'tirofdan e'tirozga, yuksak baholardan siyosiy ayb taqashga, undan buyuk iste'dod egasini mahv etishga qadar og'ir, iztirobli yo'lni bosib o'tgani ham, afsuski, ayni haqiqatdir. Bu taqriz va maqolalarda biryozlamachilikka berilish kuchli bo'lsa-da bunday chiqishlar shoir ijodi o'rganilishining deochasi bo'lganidan katta ahamiyat kasb etadi.

Cho'lponning birinchi she'riy to'plami – "Uyg'onish" to'plamga yozilgan dastlabki taqriz ham aynan shu nom bilan "Uyg'onish" deb atalgan (1923-yil 23-mart "Turkiston gazetasi") bo'lib, muallifi noma'lum bo'lib qolmoqda. Imzosiz holda chop etilgan bu taqriz o'zbek matbuotida Cho'lpon ijodiga qaratilgan dastlabki ishlardan biri sifatida e'tiborga molik. Bu maqola muallifi shoir she'riyatining umumiy mavzusini yoritib berishga harakat qiladi: "Turmushimizda o'zgarishlar boshlandi, shoirlarimiz gul va bulbul madhi o'rniga zamon va muhit kuylarini o'qimoqqa boshladilar".

Noma'lum munaqqid o'zbek she'riyatidagi o'zgarishlarni munosib baholay olgan. Ayni shu o'zgarishlarni Cho'lpon ijodi misolida yoritishga harakat qiladi. Muallif fikrlarini davom ettirib, Cho'lpon lirikasining ustuvor mavzusi adabiyotimizdagi "rohat" davri hayotning "achchiq haqiqatlari"ga almashganligida deb biladi. Bu o'zgarishlarni muallif "Uyg'onish"dan keltirilgan parchalar tahlili bilan

asoslashga uringan. Bu taqrizda asosiy e'tibor ijtimoiylikka qaratilgandek, nazarimizda. Endigina shakllanayotgan o'zbek adabiy tanqidchiligida bu kabi kamchilik keyinchalik ham davom etdi.

Aynan shu yili "Uyg'onish"ga yana bir munaqqid Zarif Bashariy "O'zbek shoiri Cho'lpon she'rlari" deb nomlangan taqriz yozadi va 4-may kuni "Turkiston" gazetasida e'lon qilingan bu maqola Cho'lponshunoslikka oid ilk maqola sifatida qarab kelinadi. Bu taqriz Cho'lpon she'rlarining g'oyaviy-badiiy tomonlarini ham ancha chuqur yoritib bera olgan dastlabki ishlardan biridir. Munaqqidning ta'kidlashicha, "Cho'lpon o'rtoq keyingi davrlardagi o'zbek shoirilaridan eng oldingisi va chin ma'nosi bilan shoir deb atalishga loyiq bo'lganidan, uning she'rlarini chin adabiyot va she'r ko'zi bilan tekshirish va tahlil qilishga yaraydir".

Bu ta'rifda munaqqid Cho'lponni o'sha davrdagi eng zo'r shoir ekanligini tan oladi va uning she'rlari adabiyotning har qanday talablariga javob berishini takidlaydi. "Uning she'riyati hislik, yo qizg'in va nafis bo'lganidek, ochiq va ma'lum bo'lgan maqsadga qarab yoziladi. To'la va to'kis natija beradi" deya shoir she'riyatida hislar yetakchilik qilishini, bu hislarni qizg'in va nafislik bilan ifodalay olishini takidlaydi.

Cho'lpon shoir chin yurak va his shoiri ekanini o'sha vaqtlarda Zarif Bashariy o'z tahlillari orqali isbotlab bera olgan. Taqrizning yana bir xususiyatli jihati munaqqid shoir asarlarining tiliga ham alohida e'tibor qaratganligidir. "Uning she'rlari tasvirga boy bo'lib, ma'nosidan so'zi oz bo'lishi va shularni sof o'zbek tilida yozilishidir". Munaqqid o'z tahlili davomida ana shunday haqli fikrlarni ilgari suradi. Cho'lpon ijodi esa bunday kamchilikdan holi edi. Yana munaqqid